

Literatura

0. Objectius

El temari d'aquesta assignatura se centra en la pràctica lectora més que no pas en la història de la literatura. Amb les obres completes i els fragments d'obres inclosos en el programa es pretén *a)* garantir el coneixement d'un cànnon mínim de textos de la literatura occidental; *b)* promoure el desenvolupament de la lectura crítica de textos literaris procedents de literatures i tradicions diverses; *c)* desenvolupar la capacitat de relacionar les obres amb el seu context de producció; *d)* reconèixer les característiques bàsiques dels textos literaris i ser capaç d'elaborar comentaris escrits que les explicitin.

1. Temari

Bloc 1. Mètodes d'aproximació als textos literaris [Sobre la concreció dels continguts d'aquest bloc del temari, vegeu l'apartat d'avaluació]

1.1. La contextualització dels textos literaris: en la història general i les tendències literàries del moment

1.2. Anàlisi, interpretació i comentari de text, Alguns conceptes útils per a l'anàlisi de les obres

1.1. La poesia. La concreció simbòlica. Fonaments de mètrica. Les principals figures retòriques

1.2. La narrativa. Les categories d'anàlisi de la narració: l'espai, els narradors, la temporalitat, els personatges

1.3. El teatre. Dramatúrgia i escenificació. El discurs i l'acció

Bloc 2. Itineraris per la història de la literatura europea: seleccions de textos

2.1. La tradició clàssica

Homer, *l'Odissea*. [Selecció de fragment: episodi del Cíclop, llibre IX, versos 105-566, pàgines 147-165 de l'edició recomanada.]

Sòfocles, *Èdip rei*. [Obra completa]

2.2. De l'Edat Mitjana a l'Edat Moderna

Giovanni Boccaccio, *El decameró*. [Selecció de contes: 1. Primera jornada, 7a història: "Bergamino satiritza Cane della Scala", 2. Segona jornada, 6a història: "La cabreta", 3. Tercera jornada, 7a història "Tedaldo dels Eliei, una dona

bígama i una allisada contra els frares”, 4. Quarta jornada, 1a història: “El sepulcre d'or”, 5. Quarta jornada, 9a història: “Un cor a trossos”, 6. Vuitena jornada, 9a història: “El cenacle dels desitjos”, 7. Desena jornada, 10a història: “Gualter i Griselda”. Traduits i adaptats per Carme Arenas (vegeu les edicions recomanades)].

Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc*. [Selecció de fragment de l'edició adaptada de Romi Porredon i Roger Cònsul. Cal llegir les pàgines 123 a 248 (els capítols 100 a 283 més el resum argumental que els segueix). Es tracta d'una edició adaptada de lectura fàcil i amb notes a peu de pàgina (vegeu les edicions recomanades)].

Miguel de Cervantes, *Don Quijote de la Mancha* [Selecció de fragment: capítols I-VIII].

William Shakespeare, *Hamlet* [Obra completa]

2.3. Del Romanticisme a l'Edat Contemporània

Charles Baudelaire, *Les flors del mal* [Selecció de poemes: 1. “Al lector”, 2. “L'albatros”, 3. “Correspondències”, 4. “L'home i la mar”, 5. “Els gats”, 6. “Spleen”, LXXVIII (“Quan el cel baix...”), 7. “A una dona que passa”, 8. “L'ànima del vi”]

2 de 5

Mary Shelley, *Frankenstein* [Obra completa]

Anna Akhmatova [Selecció de poemes: 1. "El cant de l'última trobada", 2. "Sota el vel fosc...", 3. "Qualsevol ho entendria...:" 4. "Dante", 5. "Tres coses l'abellien", 6. "Inescrutable m'ets...", 7. "El darrer brindis", 8. "La dona de Lot", 9. "Rèquiem"]

Franz Kafka. *La metamorfosi* [Obra completa]

2. Bibliografia

2.1. Lectures del temari (Les edicions recomanades són les que es faran servir en cas que en l'examen apareguin fragments per comentar. Les versions adaptades es marquen amb un *)

Homer, *L'Odissea*. Traducció de Joan Francesc Mira. Barcelona: Proa, 2011.

Sòfocles, *Èdip rei*. Trad. de Joan Castellanos. Barcelona: La Magrana, 1996.

* Giovanni Boccaccio. *Deu del Decameró*. Traducció i adaptació de Carme Arenas. Barcelona: Les Eines/Educaula, 2011. Qui en vulgui llegir la versió completa i no adaptada, traduïda per Francesc Vallverdú, pot acudir a l'edició de Barcelona: LaButxaca, edicions 62, 2002].

* Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc*. Introducció de Josep Camps. Adaptació de Romi Porredon i Roger Cònul. Barcelona: Les Eines/Educaula, 2009. Qui vulgui llegir la versió completa i no adaptada pot accedir a l'edició a cura de Martí de Riquer (Barcelona: Ariel), 2000, o també a la versió en línia disponible a <<http://www.tinet.cat/bdt/tirant/>>.

Miguel de Cervantes, *Don Quijote de la Mancha*, 2 volums. Edició de John Jay Allen. Madrid: Cátedra, 1992.

William Shakespeare, *Hamlet*. Trad. de Salvador Oliva. Barcelona: Vicens Vives,

Mary Shelley, *Frankenstein*. Trad. de Quim Monzó. Barcelona: La Magrana, 2004. [Es pot emprar també la traducció de Maria Antònia Oliver, Barcelona: Columna i Edicions de l'Eixample, 1992, o bé Barcelona: Vicens Vives, 2006]

Charles Baudelaire. *Les flors del mal*. Versió de Jordi Llovet a Barcelona: LaButxaca, 2010.

Anna Akhmàtova. *Poesia completa*. Traducció de Jaume Creus. Barcelona: Edicions 1984, 2009 [També es poden emprar les traduccions de Maria Mercè Marçal, *Versions d'Akhmàtova i Tsvetaieva*. Barcelona: Proa, 2004]

Franz Kafka, *La metamorfosi*. Traducció de Jordi Llovet. Barcelona: Educaula, 2010. [També a Barcelona: LaButxaca, 2010].

2.2. Bibliografia de consulta

2.2.1. Mètodes i comentari de text

ABELLAN, J.; BALLART, P., SULLÀ, E. *Introducció a la teoria de la literatura*. Manresa: Angle, 1997.

ARITZETA, M. *Diccionari de termes literaris*. Barcelona : Edicions 62, 1996.

BARGALLÓ VALLS, J. [et al.] *Comentari de textos literaris (Teoria, propostes i terminologia)*. Barcelona: Columna, 1987.

BECH, S.; BORRELL, J. *Com es comenta un text literari*. Barcelona: Barcanova, 1988.

CRESPILLO, M.; LARA GARRIDO, J. *Comentario de textos literarios*. Málaga: Universidad de Málaga, 1997.

CUENCA, M. Josep. *Comentari de texts*. Picanya: Bullent, 1996.

DÍEZ BORQUE, José M. *Comentario de textos literarios. (Método y práctica)*. Madrid: Playor, 1988.

LÁZARO CARRETER, F.; CORREA CALDERÓN, E. *Cómo se comenta un texto literario*. Madrid: Cátedra, 1996.

LUJÁN ATIENZA, Ángel L. *Cómo se comenta un poema*. Madrid: Síntesis, 1999.

NAVARRO, R. *Comentar textos literarios*. Madrid: Alhambra Longman, 1995.

REIS, C. *Comentario de textos: fundamentos teóricos y análisis literario*. Salamanca: Colegio de España, 1995.

2.2.2. Manuals bàsics de literatura universal

LLADÓ, Mariantònia; GARCÍA, Montserrat. *Breu història de la literatura universal*. Barcelona: La Magrana, 1999.

LLORCA, Vicenç; RAFART, Susanna. *Literatura universal*. Barcelona: Castellnou, 1999. [En la mateixa sèrie existeix un manual en castellà: David Fernández. *Literatura universal*. Barcelona: Castellnou, 1999.]

2.2.3. Més bibliografia de consulta

CAMINERO, Juventino. *Literatura europea del siglo XX: corrientes, teoría, sistema y glosa*. Bilbao: Universidad de Deusto, 1992.

DD. AA. (Jordi Llovet, editor). *Lecciones de literatura universal*. Madrid: Cátedra, 1995.

DÍAZ-PLAJA, G. *La literatura universal*. Barcelona: Danae, 1965.

Diccionario de literatura, 3 vol. Madrid: Penguin / Alianza, 1983. [Vol. I:

literatures anglosaxones; vol. II: literatures europees; vol. III: literatura clàssica i bizantina, oriental i africana.]

Enciclopedia de la literatura. Barcelona: Ediciones B, 1991.

LEÓN, Juan J. *Literatura universal. Teoría y textos*. Granada: Port-Royal Ediciones, 1998.

POLO GARCÍA, Victorino. *Literatura universal: textos*. Murcia: Secretariado de Publicaciones e Intercambio Científico de la Universidad de Murcia, 1986.

RIQUER, Martí de; VALVERDE, José M. *Historia de la literatura universal*, 10 volums. Barcelona: Planeta, 1984-1986.

3. Criteris d'avaluació

La prova se centrarà en preguntes concretes i comentaris directament referits a les lectures enumerades en el temari, al seu context històric i característiques principals, encara que també es valorarà la capacitat de relacionar les obres amb el seu context històric, per a la qual cosa es recomana l'ús de la bibliografia de consulta. Es tindrà en compte la destresa en el comentari de text. Es valorarà la bona redacció i el desenvolupament argumentat i coherent del discurs.

5 de 5

Els continguts del **bloc 1** del temari no s'avaluaran a partir de preguntes concretes, sinó en funció de la capacitat d'aplicar-los en la resposta a les preguntes sobre les obres del bloc 2 (per exemple, la identificació dels aspectes formals del text o la capacitat de contextualitzar adequadament les obres del temari).

L'examen constarà de preguntes concretes (de contextualització i definició de termes i conceptes vinculats a les lectures del bloc 2) i de preguntes d'argumentació (comentari de text o argumentació sobre aspectes concrets de les obres del temari).

A l'hora de preparar la prova és **molt important** recordar que, per aprovar l'examen cal saber comentar un text literari, contextualitzant-lo i analitzant-ne tant els aspectes temàtics com formals.

4. Coordinació

Mercè Picornell Belenguer
Tel.: 971 259757
m.picornell@uib.cat